

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 12. septembra 2019*

„Predhodno odločanje – Intelektualna in industrijska lastnina – Avtorska pravica in sorodne pravice – Direktiva 2001/29/ES – Člen 2(a) – Pojem ‚delo‘ – Avtorskopravno varstvo del – Pogoji – Razmerje z varstvom modelov – Direktiva 98/71/ES – Uredba (ES) št. 6/2002 – Modela oblačil“

V zadevi C-683/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče, Portugalska) z odločbo z dne 21. novembra 2017, ki je na Sodišče prispela 6. decembra 2017, v postopku

Cofemel – Sociedade de Vestuário SA

proti

G-Star Raw CV,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, F. Biltgen, J. Malenovský (poročevalec), C. G. Fernlund, sodniki, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. decembra 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Cofemel – Sociedade de Vestuário SA I. Bairrão in J. P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousa, advogados,
- za G-Star Raw CV A. Grosso Alves in G. Paiva e Sousa, advogados,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, M. Figueiredo in P. Salvação Barreto, agenti,
- za češko vlado M. Smolek in J. Vlácil, agenta,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s F. De Lucom, avvocato dello Stato,
- za vlado Združenega kraljestva S. Brandon in Z. Lavery, agenta, skupaj z J. Mossom, barrister,

* Jezik postopka: portugalsščina.

– za Evropsko komisijo J. Samnadda, B. Rechená in F. Wilman, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 2. maja 2019

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2(a) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Cofemel – Sociedade de Vestuário SA (v nadaljevanju: Cofemel) in družbo G-Star Raw CV (v nadaljevanju: G-Star) glede spoštovanja avtorskih pravic, ki jih uveljavlja družba G-Star.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

Bernska konvencija

- 3 Člen 2 Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971) v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979 (v nadaljevanju: Bernska konvencija) v odstavku 7 določa:

„Državam unije [ustanovljene s to konvencijo] je prepuščeno, da določijo v svojih zakonih področje uporabe zakona, katero se nanaša na dela uporabne umetnosti ter na industrijske risbe in modele, kakor tudi na pogoje, pod katerimi bodo takšna dela, risbe in modeli zavarovani [...] Za dela, ki so v državi izvora zavarovana izključno kot risbe in modeli, se more v kakšni drugi državi unije [ustanovljene s to konvencijo] zahtevati le posebno varstvo, ki se v njej priznava risbam in modelom; če pa se jim v tej državi takšno posebno varstvo ne priznava, so ta dela zavarovana kot umetniška dela.“

Pogodba WIPO o avtorski pravici

- 4 Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (WIPO) je 20. decembra 1996 v Ženevi sprejela Pogodbo WIPO o avtorski pravici, ki je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom Sveta 2000/278/ES z dne 16. marca 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208) (v nadaljevanju: Pogodba WIPO o avtorski pravici).
- 5 Člen 1(4) Pogodbe WIPO o avtorski pravici, naslovljen „Razmerje do Bernske konvencije“, določa:

„Pogodbenice upoštevajo 1. do 21. člen Bernske konvencije in njeno prilogo.“

Pravo Unije

Direktiva 2001/29

- 6 V uvodni izjavi 60 Direktive 2001/29 je navedeno:
- „Varstvo, ki ga predvideva ta direktiva, naj ne vpliva na nacionalne predpise ali predpise Skupnosti na drugih področjih, na primer industrijski lastnini, [...]“
- 7 Členi od 2 do 4 te direktive so naslovljeni „Pravica reproduciranja“, „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“ ter „Pravica distribuiranja“. Te določbe med drugim državam članicam nalagajo, da avtorjem zagotovijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje njihovih del (člen 2(a)), izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo priobčitev teh del javnosti (člen 3(1)), in izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo distribuiranje teh del (člen 4(1)).
- 8 Člen 9 navedene direktive, naslovljen „Nadaljnja uporaba drugih predpisov“, določa, da ta direktiva ne vpliva na določbe, ki se nanašajo na druga področja. Več jezikovnih različic tega člena, vključno z nemško, angleško, špansko, francosko in italijansko različico, določa, da ta področja vključujejo med drugim patente, znamke, modele in uporabne modele. Portugalska različica tega člena se nanaša na področja patentov, znamk in uporabnih modelov, pri čemer ne omenja modelov.

Direktiva 98/71/ES

- 9 V uvodni izjavi 8 Direktive 98/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 1998 o pravnem varstvu modelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 21, str. 120) je navedeno:
- „[K]er je, dokler avtorsko pravo ni usklajeno [harmonizirano], pomembno uveljaviti načelo kumulacije varstva po specifičnem pravu varstva registriranega modela in po avtorskem pravu, medtem ko imajo države članice proste roke pri določanju obsega varstva avtorske pravice in pogojev, po katerih se takšno varstvo zagotavlja“.
- 10 Člen 1 te direktive, naslovljen „Opredelitve“, v točki (a) določa, da pojem „videz“ pomeni „izgled celotnega izdelka ali njegovega dela, ki izhaja iz značilnosti zlasti linij, obrisov, barv, oblike, teksture in/ali materialov samega izdelka in/ali njegovih ornamentov“.
- 11 Člen 17 navedene direktive, naslovljen „Odnos do avtorske pravice“, določa:
- „Videz izdelka, ki ga varuje model, registriran v ali za državo članico v skladu s to direktivo, je upravičen tudi do varstva po zakonih o avtorski pravici te države od datuma, na katerega je bil videz izdelka ustvarjen ali določen v kateri koli obliki. Obseg takšnega varstva in pogoje, pod katerimi se zagotavlja, vključno s stopnjo zahtevane izvirnosti, določi vsaka država članica.“

Uredba (ES) št. 6/2002

- 12 V uvodni izjavi 32 Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 142) je navedeno:

„V odsotnosti popolne usklajenosti [harmonizacije] avtorskega prava je pomembno uveljaviti načelo kumulacije varstva z modelom Skupnosti in varstva po avtorskem pravu, medtem ko se državam članicam pušča proste roke pri določanju obsega varstva avtorske pravice in pogojev, po katerih se takšno varstvo priznava.“

- 13 Člen 3(a) te uredbe opredeljuje pojem „videz“ enako kot člen 1(a) Direktive 98/71.
- 14 Člen 96 navedene uredbe, naslovljen „Razmerje do drugih oblik varstva po nacionalni zakonodaji“, v odstavku 2 določa:

„Videz izdelka, varovan z modelom Skupnosti, je upravičen tudi do varstva po zakonih o avtorski pravici držav članic od datuma, na katerega je bil videz izdelka ustvarjen ali fiksiran v kateri koli obliki. Obseg takšnega varstva in pogoje, pod katerimi je podeljeno, vključno s stopnjo zahtevane izvirnosti, določi vsaka država članica.“

Portugalsko pravo

- 15 Člen 2 Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos (zakonik o avtorskih in sorodnih pravicah) z naslovom „Izvirna dela“ v odstavku 1 določa:

„Intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ne glede na zvrst, obliko izražanja, kakovost, način komuniciranja in namen, vključujejo zlasti:

[...]

- (i) dela uporabne umetnosti, industrijske modele in oblikovalska dela, ki pomenijo umetniško stvaritev ne glede na njihovo varstvo v zvezi z industrijsko lastnino;

[...]“.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 16 Cofemel in G-Star sta družbi, ki sta dejavni v sektorju oblikovanja, proizvodnje in trženja oblačil.
- 17 Družba G-Star od devetdesetih let prejšnjega stoletja kot imetnik ali na podlagi ekskluzivnih licenčnih pogodb uporablja znamke G-STAR, G-STAR RAW, G-STAR DENIM RAW, GS-RAW, G-RAW in RAW. Oblačila, ki so oblikovana, proizvedena in tržena pod temi znamkami, med drugim vključujejo model kavbojk, imenovan ARC, ter model športnih majic in majic s kratkimi rokavi, imenovan ROWDY.
- 18 Tudi družba Cofemel oblikuje, proizvaja in trži kavbojke, športne majice in majice s kratkimi rokavi pod znamko TIFFOSI.
- 19 Družba G-Star je 30. avgusta 2013 pri portugalskem prvostopenjskem sodišču vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se družbi Cofemel naloži, naj preneha kršiti njene avtorske pravice in z dejanji neloyalne konkurence zoper njo ter ji povrne škodo, ki ji je zaradi tega nastala, in naj ji v primeru nove kršitve plača dnevno denarno kazen do prenehanja kršitve. Družba G-Star je v okviru te tožbe med drugim

navedla, da so nekateri modeli kavbojk, športnih majic in majic s kratkimi rokavi, ki jih proizvaja družba Cofemel, podobni modeloma ARC in ROWDY. Družba G-Star je tudi trdila, da se ta zadnja modela oblačil štejeta za izvirni intelektualni stvaritvi in da ju je zato treba opredeliti kot „deli“, ki sta avtorskoppravno varovani.

- 20 Družba Cofemel je v obrambo med drugim navedla, da navedenih modelov oblačil ni mogoče opredeliti kot del, ki sta tako varovani.
- 21 Prvostopenjsko sodišče, pri katerem je družba G-Star vložila tožbo, je delno ugodilo tožbi te družbe in družbi Cofemel med drugim naložilo, naj preneha kršitve avtorske pravice družbe G-Star, naj ji plača znesek, ki ustreza dobičku od prodaje oblačil, proizvedenih v nasprotju s temi avtorskimi pravicami, in naj ji plača dnevno denarno kazen v primeru nove kršitve.
- 22 Družba Cofemel se je zoper to sodbo pritožila pri Tribunal da Relação de Lisboa (višje sodišče v Lizboni, Portugalska), ki je sodbo potrdilo. Za utemeljitev svoje odločitve je to sodišče najprej presodilo, da je treba člen 2(1)(i) zakonika o avtorskih in sorodnih pravicah ob upoštevanju Direktive 2001/29, kakor jo razlaga Sodišče v sodbah z dne 16. julija 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465), in z dne 1. decembra 2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798), razumeti tako, da so dela uporabne umetnosti, industrijski modeli in oblikovalska dela avtorskoppravno varovana, pod pogojem, da so ta dela izvirna, kar pomeni, da so rezultat avtorjeve lastne intelektualne stvaritve, ne da bi se zahtevala posebna stopnja estetske ali umetniške vrednosti. Dalje je navedeno sodišče presodilo, da sta v obravnavani zadevi modela oblačil ARC in ROWDY družbe G-Star deli, ki sta avtorskoppravno varovani. Nazadnje je to sodišče ugotovilo, da nekatera oblačila, ki jih je proizvedla družba Cofemel, kršijo avtorske pravice družbe G-Star.
- 23 Predložitveno sodišče Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče, Portugalska), pri katerem je družba Cofemel vložila revizijo, na prvem mestu meni, da je dokazano, prvič, da sta modela oblačil družbe G-Star, ki sta predmet te revizije, oblikovali bodisi oblikovalci, ki jih zaposluje družba G-Star, bodisi oblikovalci, ki delajo za njen račun, in so svoje avtorske pravice nanjo prenesli pogodbeno. Drugič, ta modela oblačil naj bi bila plod zamisli in proizvodnih procesov, ki so v svetu mode priznani kot inovativni. Tretjič, ta modela oblačil naj bi imela vrsto posebnih elementov (tridimenzionalna oblika, shema sestave kosov, položaj nekaterih komponent in tako dalje), ki naj bi jih deloma povzela družba Cofemel z namenom izdelave oblačil pod lastno znamko.
- 24 Na drugem mestu, predložitveno sodišče poudarja, da so s členom 2(1)(i) zakonika o avtorskih in sorodnih pravicah dela uporabne umetnosti, industrijski modeli in oblikovalska dela nedvomno vključeni na seznam del, ki so avtorskoppravno varovana, vendar ta člen ne pojasnjuje, kakšna stopnja izvirnosti se zahteva, da bi se določeni predmeti lahko opredelili za taka dela. To sodišče tudi navaja, da sodna praksa in portugalska pravna teorija nista enotni glede tega vprašanja, ki je osrednje vprašanje spora med družbo Cofemel in družbo G-Star. To sodišče se zato sprašuje, ali je treba ob upoštevanju razlage Direktive 2001/29, ki jo je Sodišče podalo v sodbah z dne 16. julija 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465), in z dne 1. decembra 2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798), šteti, da so ta dela avtorskoppravno varovana enako kot vsako književno in umetniško delo in torej pod pogojem, da so dela izvirna v smislu, da so rezultat avtorjeve lastne intelektualne stvaritve, ali pa je mogoče podelitev tega varstva pogojevati z obstojem posebne stopnje estetske ali umetniške vrednosti.
- 25 V teh okoliščinah je Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali razlaga, ki jo je Sodišče Evropske unije podalo glede člena 2(a) Direktive 2001/29, nasprotuje nacionalnemu predpisu – v obravnavani zadevi določbi člena 2(1)(i) Código de Direitos de Autor e Direitos Conexos (zakonik o avtorskih in sorodnih pravicah, CDADC) – ki zagotavlja

avtorskopravno varstvo za dela uporabne umetnosti, industrijske modele ter oblikovalska dela, ki imajo poleg uporabnosti z estetskega vidika svojevrsten in razpoznaven vizualni učinek, pri čemer je izvirnost temeljno merilo za podelitev varstva na področju avtorskih pravic?

2. Ali razlaga, ki jo je Sodišče Evropske unije podalo glede člena 2(a) Direktive 2001/29, nasprotuje nacionalnemu predpisu – v obravnavani zadevi določbi člena 2(1)(i) CDADC – ki zagotavlja avtorskopravno varstvo za dela uporabne umetnosti, industrijske modele ali oblikovalska dela, če si ti glede na posebej zahtevno presojo njihovega umetniškega značaja in ob upoštevanju prevladujočih predstav v kulturnih in institucionalnih krogih zaslužijo oznako ‚umetniške stvaritve‘ ali ‚umetniškega dela‘?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 26 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(a) Direktive 2001/29 razlagati tako, da nasprotuje temu, da nacionalna zakonodaja zagotavlja avtorskopravno varstvo za modele, kakršna sta modela oblačil v postopku v glavni stvari, z utemeljitvijo, da imajo ti poleg uporabnosti z estetskega vidika svojevrsten in razpoznaven vizualni učinek.
- 27 V skladu s členom 2(a) Direktive 2001/29 morajo države članice predvideti izključno pravico avtorjem, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje njihovih del.
- 28 Izraz „delo“, na katerega se sklicuje ta določba, je naveden tudi v členu 3(1) in členu 4(1) Direktive 2001/29 o izključnih pravicah, priznanih avtorju dela za priobčitev tega dela javnosti in njegovo distribuiranje, ter v členih 5, 6 in 7 te direktive, ki se nanašajo, prvi, na izjeme ali omejitve, ki se lahko določijo za te izključne pravice, in, zadnja dva, na tehnične ukrepe in ukrepe glede podatkov, ki zagotavljajo varstvo navedenih izključnih pravic.
- 29 Pojem „delo“ iz vseh teh določb je, kot izhaja iz ustaljene sodne prakse Sodišča, avtonomen pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati in uporabljati enotno in ki zahteva, da sta izpolnjena dva kumulativna pogoja. Po eni strani ta pojem pomeni, da obstaja izviren predmet v tem smislu, da je avtorjeva lastna intelektualna stvaritev. Po drugi strani je opredelitev kot delo pridržana za elemente, ki so izraz take stvaritve (glej v tem smislu sodbi z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točki 37 in 39, in z dne 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, točke 33 in od 35 do 37 ter navedena sodna praksa).
- 30 Glede prvega od teh pogojev iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je za to, da se predmet lahko šteje za izviren, hkrati nujno in zadostno, da ta odraža osebnost njegovega avtorja in njegove svobodne in ustvarjalne izbire (glej v tem smislu sodbi z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točke 88, 89 in 94, in z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 14).
- 31 Kadar pa so ustvarjenje predmeta narekovali tehnični preudarki, pravila ali druge zahteve, ki niso puščali prostora za ustvarjalno svobodo, ni mogoče šteti, da ta predmet izkazuje potrebno izvirnost, da lahko pomeni delo (glej v tem smislu sodbo z dne 1. marca 2012, Football Dataco in drugi, C-604/10, EU:C:2012:115, točka 39 in navedena sodna praksa).
- 32 Glede drugega pogoja, navedenega v točki 29 te sodbe, je Sodišče pojasnilo, da pojem „delo“ iz Direktive 2001/29 nujno pomeni, da mora obstajati predmet, ki ga je mogoče dovolj natančno in objektivno opredeliti (glej v tem smislu sodbo z dne 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, točka 40).

- 33 Po eni strani morajo imeti namreč tako organi, ki so pristojni za varstvo izključnih pravic, povezanih z avtorsko pravico, možnost, da se jasno in natančno seznanijo s tako varovanim predmetom. To velja tudi za tretje osebe, v razmerju do katerih se lahko varstvo, ki ga zahteva avtor tega predmeta, uveljavlja. Po drugi strani potreba, da se v postopku opredelitve navedenega predmeta prepreči kakršna koli subjektivnost, ki škodi pravni varnosti, zahteva, da je bil ta predmet objektivno izražen (glej v tem smislu sodbo z dne 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, točka 41).
- 34 Kot je poudarilo Sodišče, opredelitev, ki v bistvu temelji na občutkih, ki so po naravi subjektivni, osebe, ki zadevni predmet zaznava, ne ustreza zahtevi po natančnosti in potrebni objektivnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, točka 42).
- 35 Kadar ima predmet značilnosti, ki so navedene v točkah 30 in 32 te sodbe, in je torej delo, mora biti kot tako v skladu z Direktivo 2001/29 avtorskopravno varovano, pri čemer obseg tega varstva ni odvisen od stopnje avtorjeve ustvarjalne svobode in varstvo zaradi tega ni ožje od varstva, ki je zagotovljeno vsakemu delu, ki spada na področje uporabe navedene direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, točke od 97 do 99).
- 36 Ob upoštevanju te sodne prakse je treba za odgovor na prvo vprašanje na prvem mestu ugotoviti, ali je mogoče modele na splošno opredeliti kot „dela“ v smislu Direktive 2001/29.
- 37 V zvezi s tem je treba najprej poudariti, da je na podlagi člena 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah zagotovljeno varstvo intelektualne lastnine.
- 38 Iz besedila te določbe je razvidno, da so predmeti, ki so intelektualna lastnina, varovani na podlagi prava Unije. Iz te določbe pa ne izhaja, da morajo biti vsi ti predmeti ali kategorije predmetov varovani enako.
- 39 Tako je zakonodajalec Unije sprejel različne akte sekundarne zakonodaje, katerih namen je zagotoviti varstvo intelektualne lastnine, in med drugim, na eni strani avtorskopravno varovanih del, na katere se nanaša Direktiva 2001/29, ter po drugi strani modelov, ki spadajo bodisi na področje uporabe Direktive 98/71, ki se uporablja za modele, registrirane v državi članici ali za državo članico, bodisi na področje uporabe Uredbe št. 6/2002, ki se uporablja za modele, varovane na ravni Unije.
- 40 Zakonodajalec Unije je s takim ravnanjem menil, da se predmeti, varovani z modelom, načeloma ne morejo enačiti s predmeti, ki so dela, varovana z Direktivo 2001/29.
- 41 Ta zakonodajna izbira je v skladu z Bernsko konvencijo, katere člene od 1 do 21 mora Unija, čeprav ni pogodbenica Bernske konvencije, na podlagi člena 1(4) Pogodbe WIPO o avtorski pravici, katere pogodbenica je, vseeno spoštovati (glej v tem smislu sodbo z dne 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 42 Člen 2(7) Bernske konvencije namreč pogodbenicam Bernske konvencije dovoljuje, da industrijskim modelom dodelijo posebno, drugačno in morebiti izključno varstvo glede na tisto, ki je določeno za književna in umetniška dela, ki spadajo pod to konvencijo, in da določijo pogoje za tako varstvo. Hkrati z navedeno določbo prav tako ni izključena možnost kumulacije obeh varstev.
- 43 V tem okviru se je zakonodajalec Unije odločil za sistem, v skladu s katerim varstvo, namenjeno modelom, in avtorskopravno varstvo drug drugega ne izključujeta.
- 44 Glede modelov člen 17 Direktive 98/71 namreč v prvem stavku določa, da so modeli, ki so bili registrirani v državi članici ali za državo članico v skladu s to direktivo, upravičeni tudi do varstva po zakonih o avtorski pravici te države od datuma, na katerega je bil videz izdelka ustvarjen ali določen v kateri koli obliki. Isti člen nato v drugem stavku določa, da obseg takšnega varstva in pogoje, pod

katerimi se zagotavlja, vključno s stopnjo zahtevane izvirnosti, določi vsaka država članica. Glede varovanih modelov na ravni Unije je ureditev, podobna tisti, ki izhaja iz člena 17 Direktive 98/71, določena v členu 96(2) Uredbe št. 6/2002.

- 45 Ti določbi je treba razumeti ob upoštevanju uvodne izjave 8 Direktive 98/71 in uvodne izjave 32 Uredbe št. 6/2002, v katerih je izrecno navedeno načelo „kumulacije“ med varstvom modelov na eni strani in avtorskopравnim varstvom na drugi strani.
- 46 Glede avtorske pravice iz člena 9 Direktive 2001/29, ki je naslovljen „Nadaljnja uporaba drugih predpisov“ in ki ga je treba razlagati zlasti ob upoštevanju vseh jezikovnih različic (glej v tem smislu sodbo z dne 4. februarja 2016, C & J Clark International in Puma, C-659/13 in C-34/14, EU:C:2016:74, točka 122 in navedena sodna praksa) ter glede na uvodno izjavo 60 te direktive izhaja, da navedena direktiva ne vpliva na nacionalne določbe ali določbe Unije na drugih področjih, med drugim na določbe, ki se nanašajo na modele.
- 47 Direktiva 2001/29 tako ohranja uporabo in obseg veljavnih določb na področju modelov, vključno z načelom „kumulacije“ iz točke 45 te sodbe.
- 48 Ob upoštevanju vseh teh določb je treba šteti, da je mogoče modele opredeliti kot „dela“ v smislu Direktive 2001/29, če izpolnjujejo zahteve, navedeni v točki 29 te sodbe.
- 49 V teh okoliščinah je treba na drugem mestu preučiti, ali je mogoče z vidika teh zahtev opredeliti kot „dela“ modele, kakršna sta modela oblačil iz postopka v glavni stvari, ki imajo po mnenju predložitvenega sodišča poleg uporabnosti z estetskega vidika svojevrsten in razpoznaven vizualni učinek, saj se vprašanji tega sodišča nanašata na vprašanje, ali je tak element estetske izvirnosti osrednje merilo za podelitev varstva, določenega z Direktivo 2001/29.
- 50 V zvezi s tem je treba najprej pojasniti, da varstvo modelov na eni strani in avtorskopравno varstvo na drugi strani zasledujeta popolnoma drugačne cilje in sta predmet ločenih ureditev. Kot je namreč generalni pravobranilec v bistvu poudaril v točkah 51 in 55 sklepnih predlogov, je namen varstva modelov varovati predmete, ki so, čeprav so novi in individualizirani, uporabni in primerni za masovno proizvodnjo. Varstvo se poleg tega uporablja v omejenem, vendar dovolj dolgem obdobju, da se omogoči donosnost naložb, potrebnih za oblikovanje in proizvodnjo teh predmetov, ne da bi se pri tem pretirano ovirala konkurenca. Avtorskopравno varstvo, katerega trajanje je bistveno daljše, pa se uporablja samo za predmete, ki se opredelijo kot dela.
- 51 Iz teh razlogov in kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 52 sklepnih predlogov, podelitev avtorskopравnega varstva za predmet, ki je varovan kot model, ne sme privedi do tega, da bi se poseglo v cilje in učinkovitost teh dveh varstev.
- 52 Iz tega izhaja, da čeprav je varstvo modelov in avtorskopравno varstvo na podlagi prava Unije mogoče podeliti kumulativno za isti predmet, je ta kumulacija mogoča le v nekaterih primerih.
- 53 V zvezi s tem je treba na eni strani poudariti, da je, kot izhaja iz običajnega pomena izraza „estetski“, estetski učinek, ki ga lahko ustvari model, rezultat občutka lepote, ki je po naravi subjektiven in ga zazna vsaka oseba, ki model pogleda. Zato ta subjektivni učinek sam po sebi ne omogoča opredelitve obstoja predmeta, ki ga je mogoče dovolj natančno in objektivno opredeliti v smislu sodne prakse, navedene v točkah od 32 do 34 te sodbe.
- 54 Po drugi strani so estetski vidiki sicer res del ustvarjalnosti. Vendar vseeno velja, da dejstvo, da ima model estetski učinek, samo po sebi ne omogoča ugotovitve, ali je ta model intelektualna stvaritev, ki odraža svobodo izbire in osebnost njegovega avtorja in torej izpolnjuje zahtevo po izvirnosti, navedeno v točkah 30 in 31 te sodbe.

- 55 Iz tega izhaja, da dejstvo, da modeli, kakršna sta modela oblačil v postopku v glavni stvari, ki imajo poleg uporabnosti z estetskega vidika svojevrsten in razpoznaven vizualni učinek, ne upravičuje tega, da so taki modeli opredeljeni kot „dela“ v smislu Direktive 2001/29.
- 56 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(a) Direktive 2001/29 razlagati tako, da nasprotuje temu, da nacionalna zakonodaja zagotavlja avtorskopravno varstvo za modele, kakršna sta modela oblačil v postopku v glavni stvari, z utemeljitvijo, da imajo ti poleg uporabnosti z estetskega vidika svojevrsten in razpoznaven vizualni učinek.

Drugo vprašanje

- 57 Ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje na to vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 58 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 2(a) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da nacionalna zakonodaja zagotavlja avtorskopravno varstvo za modele, kakršna sta modela oblačil v postopku v glavni stvari, z utemeljitvijo, da imajo ti poleg uporabnosti z estetskega vidika svojevrsten in razpoznaven vizualni učinek.

Podpisi